

- Гусев, К. Гусева, Г. Похмелкіна; за заг. ред. І. Терещенко. К.: ВАІТЕ, 2019. С. 160. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/3/6/448168.pdf>
2. Виртуальная медиация: урегулирование бизнес-споров через Интернет. URL: <https://iqdecision.com/virtualnaja-mediacija-uregulirovanie-biznes-sporov-cherez-internet/>
 3. Здрок О. Н. Перспективы развития процедур онлайн урегулирования споров в международном и национальном судопроизводстве. *Использование элементов электронного правосудия в деятельности Экономического Суда СНГ и национальных судов* : матер. Междунар. научно-практ. конф. / Экономический Суд СНГ. Минск, 2017. С. 63. URL: http://sudsn.org/download_files/publication/2017/conf_2017_2.pdf

Васильків Валентина Ігорівна
аспірантка 3-го курсу НУ «Одеська юридична академія»
науковий керівник – д.ю.н., професор Голубєва Неллі Юріївна

АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРУ ПРО ЗАХИСТ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В ІНТЕРНЕТІ

Розвиток сучасної правової держави визначається не лише її можливістю забезпечити громадянина доступом до правосуддя у його класичному розумінні, але й визначається виникненням та функціонуванням у державі нових інструментів, що забезпечують не менш швидкісне та якісне вирішення спору, порівняно з можливістю звернення до суду. Вирішення спору, що виник та триває в Інтернеті (Мережі) потребує окремої уваги зважаючи на його особливості, що пов'язані зі швидкістю збільшення обсягу завданої шкоди у зв'язку з порушенням права на повагу честі та гідності фізичної особи. З огляду, принаймні, з таких причин виникає необхідність використання альтернативних способів вирішення спору.

Не вдаючись до дослідження вже існуючих в українській правозастосовній практиці способів захисту цивільних прав, варто зазначити, що альтернативні способи вирішення спору в українському законодавстві існують нещодавно, проте їх дослідження набуває великого значення. Зокрема, це проявляється в існуванні Проекту Закону «Про медіацію», де медіація визначається як добровільна, позасудова, конфіденційна, структурована процедура, під час якої

сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів [1]. Аналіз термінології «альтернативне вирішення спорів» (АВС), що запропонована різними вченими, дає можливість дійти висновку про різноманітність віднесених до АВС прийомів та способів вирішення, а також їхнього місця серед державних процедур, де на думку Я.П. Любченка АВС помилково розглядати як досудовий спосіб вирішення конфлікту, оскільки вирішення певних спорів, згідно з нормами міжнародного права, передбачено за допомогою переговорів та арбітражу, отже віднести АВС до досудових способів вирішення спорів неможливо[2].

Складність вирішення спору про захист честі та гідності фізичної особи в Інтернеті полягає в особливостях виникнення такого спору та його можливих наслідках, що зумовлені особливостями Мережі. У разі поширення про особу недостовірної інформації, такої, що принижує її честь та гідність, існує велика ймовірність подальшого спотворення, перекручення такої інформації та її розповсюдження в Інтернеті, що зрозумілим чином збільшить страждання, понесені скривдженій особі. Так, у даному випадку можливо звернутися до існуючої системи судового захисту та вирішення спору, проте її дієвість, нажаль, варто поставити під сумнів, зважаючи в першу чергу на фактор часу, який у даній категорії справ відіграє головну роль, а вирішення таких справ у суді довготривале.

Саме тому, у питанні про захист честі та гідності фізичної особи важливо визначити можливість застосування альтернативних способів вирішення спору. Так, окрім вищезгаданої медіації, спір про захист честі та гідності фізичної особи у зв'язку з поширенням про неї недостовірної інформації, може бути вирішено за допомогою переговорів, звернення до адміністрації сайту на якому відбулось порушення, в тому числі за допомогою заповнення форми запиту Google, що у свою чергу забезпечить видалення інформації, якою було порушено право на повагу честі та гідності фізичної особи, а також відповідно до запиту Google[3], у випадку його задоволення існуватиме можливість взагалі не показувати

результати пошуку Google по запитам, де міститься ім'я особи, права якої було порушено.

Звісно, вищезазначені способи вирішення спору окрім своїх позитивних рис мають ряд негативних, їхня правова регламентація в Україні відсутня, на відміну від вирішення спору в суді, проте це пояснюється глобальним характером Інтернету та спірним питанням необхідності його державного регулювання. Застосовуючи такі способи вирішення спору як звернення до адміністрації сайту, звернення у формі запиту Google невіршеним залишається питання відшкодування моральної шкоди, спричиненої поширенням про особу недостовірної інформації, тоді як його можливо вирішити у разі звернення до суду. Втім, вирішення спорів про захист честі та гідності фізичної особи альтернативними способами має ряд переваг серед яких швидкість вирішення спору у порівнянні зі зверненням до суду. У свою чергу швидкість вирішення спору, а отже видалення недостовірної інформації, що порушує право на повагу честі та гідності фізичної особи, сприятиме конфіденційності, унеможливить розповсюдження інформації про існування такого спору взагалі. Також у порівнянні з можливістю звернення до суду, порядок звернення до адміністрації сайту та звернення у формі запиту Google не потребує фінансових витрат. Окрім цього, використання альтернативних способів вирішення спору здатне сприяти розвантаженню судової системи, що важливо за звичайних умов функціонування суспільства та особливо виправдано в умовах Covid-19. Без сумніву, якість запропонованих альтернативних способів вирішення спору заслуговує окремої уваги, проте доречно запропонувати адміністраторам сайтів встановити сумісні та відповідні їхньому контенту, заходи відповідальності за порушення права на повагу честі та гідності фізичної особи, що у свою чергу покращить якість альтернативних способів вирішення спору про захист честі та гідності фізичної особи в Інтернеті.

Список використаної літератури:

1. Проект Закону «Про медіацію». Електронний ресурс. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877
2. Сутність альтернативних способів вирішення спорів. Я.П.Любченко. Актуальні проблеми держави і права. С.70. Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjSss_n2M3vAhWNzoUKHd50ADgQFjAEegQIGBAD&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F156902874.pdf&usg=AOvVaw1GA07oMUICcdQbatu_osbNi
3. Довідка – Google Пошук. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://support.google.com/websearch/troubleshooter/3111061?hl=ru>

Данилець Леонід Віталійович

аспірант кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ

Завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Суд та учасники судового процесу зобов'язані керуватися завданням цивільного судочинства, яке превалює над будь-якими іншими міркуваннями в судовому процесі. [1]

Ефективне функціонування системи правосуддя з метою захисту прав та інтересів громадян та держави є основою реалізації принципу верховенства права і важливим елементом гарантії та захисту основних прав і свобод людини.

Стандарти Ради Європи та Європейського союзу у сфері незалежності та ефективності судової системи декларуються перш за все в Європейській